

Rada
Evropské unie

Brusel 22. prosince 2022
(OR. en)

15202/22

Interinstitucionální spis:
2022/0393 (NLE)

ENER 631
ENV 1204
COMPET 950
TRANS 740
CONSOM 309
IND 504
ECOFIN 1234
FISC 237

PRÁVNÍ PŘEDPISY A JINÉ AKTY

Předmět: NAŘÍZENÍ RADY, kterým se zavádí mechanismus korekce trhu na ochranu občanů Unie a hospodářství před nadměrně vysokými cenami

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2022/...

ze dne ...,

**kterým se zavádí mechanismus korekce trhu na ochranu občanů Unie
a hospodářství před nadměrně vysokými cenami**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 122 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropské centrální banky¹,

¹ Stanovisko ze dne 2. prosince 2022 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nevyprovokovaná a neodůvodněná útočná válka Ruské federace (dále jen „Rusko“) vůči Ukrajině a bezprecedentní omezení dodávek zemního plynu z Ruska do členských států ohrožují bezpečnost dodávek v Unii a členských státech. Skutečnost, že Rusko využívá dodávek plynu jakožto zbraně a manipuluje s trhy úmyslným narušením toků plynu, zároveň vedla k prudkému nárůstu cen energie v Unii. Změna tras dodávek energie vedoucí k přetížení evropské plynárenské infrastruktury, potřeba nalézt alternativní zdroje dodávek plynu a systémy tvorby cen, které nejsou uzpůsobeny situacím šoku v dodávkách, přispěly k rozkolísání a zvyšování cen. Vyšší ceny zemního plynu ohrožují hospodářství Unie přetrvávající vysokou inflací způsobenou vyššími cenami elektřiny, jež oslabuje kupní sílu spotřebitelů, jakož i zvýšením výrobních nákladů, zejména v energeticky náročných průmyslových odvětvích, a vážně ohrožují bezpečnost dodávek.

- (2) V roce 2022 ceny zemního plynu mimořádně kolísaly a některé referenční hodnoty v srpnu 2022 dosáhly historicky nejvyšší úrovně. Abnormální úroveň cen zemního plynu zaznamenaná v srpnu 2022 byla důsledkem řady faktorů, včetně úzkého propojení mezi nabídkou a poptávkou, které reagovalo na plnění zásobníků a snižování toků v plynovodech, na obavy z dalšího narušení dodávek a manipulace s trhem ze strany Ruska a na mechanismus tvorby cen, který nebyl uzpůsoben tak extrémním změnám poptávky a nabídky a umocňoval nadměrný nárůst cen. Zatímco ceny za předchozí desetiletí se pohybovaly v rozmezí od 5 EUR/MWh do 35 EUR/MWh, dosáhly evropské ceny zemního plynu úrovně o 1 000 % vyšší než předchozí průměrné ceny v Unii. Nizozemské Title Transfer Facility (TTF) Gas Futures (tříměsíční/čtvrtletní produkty), které jsou obchodovány na burze ICE Endex¹, se obchodovaly na úrovni mírně pod 350 EUR/MWh a plynové deriváty TTF obchodované na European Energy Exchange (EEX) na denním trhu dosáhly 316 EUR/MWh. Ceny plynu dosud nikdy nedosáhly takových úrovní, jaké byly zaznamenány v srpnu 2022.

¹ ICE Endex je jednou z hlavních energetických burz v Evropě. V případě zemního plynu poskytuje regulované futures a opce určené pro nizozemský virtuální obchodní uzel TTF.

- (3) Vzhledem k poškození plynovodu Nord Stream 1, které pravděpodobně způsobila sabotáž v září 2022, je zcela nepravděpodobné, že by se dodávky plynu z Ruska do Unie mohly v blízké budoucnosti vrátit na předválečnou úroveň. Evropští spotřebitelé a podniky jsou i nadále vystaveni reálnému riziku dalších možných, pro hospodářství škodlivých prudkých nárůstů cen plynu. Nepředvídatelné události, jako jsou nehody nebo sabotáž plynovodů, které narušují dodávky plynu do Evropy nebo výrazně zvyšují poptávku, mohou ohrozit bezpečnost dodávek. Napětí na trhu vyvolané obavami z náhlého nedostatku budou pravděpodobně přetrvávat i po této zimě a v příštím roce, neboť se očekává, že adaptace na otřesy v dodávkách, navázání nových dodavatelských vztahů a vybudování infrastruktury potrvá jeden nebo více let.
- (4) I když existují deriváty vztažené k jiným virtuálním obchodním místům, považuje se TTF obecně za „standardní“ zástupný ukazatel cen pro evropský trh s plynem. Důvodem je jeho typicky vysoká likvidita, jež je způsobena několika faktory, včetně zeměpisné polohy, které TTF v předválečném prostředí umožnily přijímat zemní plyn z několika zdrojů, včetně významných objemů z Ruska. Proto se jako takový široce používá jako referenční cena ve vzorcích pro stanovení cen ve smlouvách o dodávkách plynu, jakož i jako cenová základna při zajišťovacích nebo derivátových operacích v celé Unii, a to i v centrech, která nejsou s TTF přímo spojena. Podle tržních údajů představoval TTF obchodní uzel pro přibližně 80 % zemního plynu obchodovaného v prvních osmi měsících roku 2022 v Unii a ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska (dále jen „Spojené království“).

- (5) Rušivé změny přítomné na trzích s energií v Unii od února 2022 však ovlivnily fungování a účinnost tradičních mechanismů tvorby cen na velkoobchodním trhu s plynem, zejména pokud jde o referenční hodnotu TTF. Byť byl TTF v minulosti dobrým ukazatelem cen plynu v jiných regionech Evropy, od dubna 2022 se od cen v jiných obchodních uzlech a místech v Evropě, jakož i od cenových hodnocení, která u dovozu zkapalněného zemního plynu (LNG) provádějí agentury podávající přehledy o cenách, oddělil. Je tomu tak z velké části proto, že plynárenská soustava severozápadní Evropy vykazuje zvláštní omezení v oblasti infrastruktury, a to jak z hlediska plynovodní přepravy (západ–východ), tak z hlediska kapacity pro znovuzplynování LNG. Tato omezení byla částečně odpovědná za celkové zvýšení cen plynu od počátku krize v Evropě poté, co Rusko začalo energii zneužívat jako zbraň. Abnormální rozpětí mezi TTF a jinými regionálními obchodními uzly v srpnu 2022 naznačuje, že za současných specifických tržních podmínek nemusí být TTF dobrým ukazatelem situace na trhu mimo severozápadní Evropu, kde trhy čelí omezením v oblasti infrastruktury. Během období nedostatku na trhu severozápadní Evropy mohou na jiných regionálních trzích mimo severozápadní Evropu panovat příznivější tržní podmínky, a proto na ně má indexová vázanost smluv na TTF nepatřičný vliv. I když tedy TTF stále plní svůj úkol, totiž vyvažovat nabídku a poptávku v severozápadní Evropě, je třeba přijmout opatření k omezení dopadu jakýchkoli abnormálních případů nadměrně vysokých cen TTF na jiné regionální trhy v Unii. Nedostatky v tvorbě cen se mohou v menší míře vyskytovat i na jiných obchodních místech.

- (6) K řešení problémů souvisejících se stávajícími mechanismy tvorby cen jsou k dispozici různá opatření. Jednou z možností, kterou evropské společnosti, jež byly postiženy nedávným narušením trhu a nedostatky systému tvorby cen, mají, je sjednat změny stávajících smluv vázaných na TTF. Vzhledem k tomu, že referenční ceny spojené s TTF Gas Futures nemají stejnou váhu jako dříve a nemusí být nutně reprezentativní, pokud jde o situaci na trhu se zemním plynem mimo severozápadní Evropu, mohou se někteří odběratelé snažit vyřešit současné problémy s tvorbou cen a referenční hodnotou TTF novým jednáním se svými smluvními partnery, a to buď na základě výslovně stanovených podmínek stávajících smluv, nebo v souladu s obecnými zásadami smluvního práva.
- (7) Ve stejném duchu mohou dovážející společnosti nebo členské státy jednající jejich jménem spolupracovat s mezinárodními partnery s cílem jednat o změnách stávajících smluv o dodávkách nebo sjednat nové smlouvy o dodávkách s vhodnějšími cenovými vzorci přizpůsobenými současné nestabilní situaci. Koordinované nákupy prostřednictvím nástroje IT vytvořeného podle nařízení Rady (EU) 2022/...¹⁺ mohou poskytnout příležitost ke snížení ceny dovozu energie, a tedy snížit potřebu tržních zásahů.

¹ Nařízení Rady (EU) 2022/... ze dne ... o posílení solidarity prostřednictvím lepší koordinace nákupu plynu, spolehlivých referenčních cen a přeshraničních výměn plynu (Úř. věst. L ..., ..., s. ...).

⁺ pro Úř. věst.: vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu ST 14065/22 INIT a poznámku pod čarou doplňte odpovídajícím způsobem.

- (8) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU¹ navíc již zahrnuje některé záruky k omezení případů extrémní volatility, například tím, že vyžaduje, aby regulované trhy ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 21 uvedené směrnice měly krátkodobé přerušovací mechanismy, které omezují extrémní nárůst cen v určitých hodinách. Dočasný vnitrodenní nástroj k řízení nadměrné volatility na trzích s energetickými deriváty zavedený nařízením (EU) 2022/...⁺ přispívá k omezení extrémní volatility cen na trzích s energetickými deriváty v rámci jednoho dne. Takové mechanismy však fungují pouze krátkodobě a jejich účelem není zabránit tomu, aby tržní ceny dosáhly nadměrné úrovně.
- (9) Dalším důležitým prvkem k řešení problému extrémních cenových špiček je snížení poptávky. Snížení poptávky po plynu a elektřině může mít tlumící účinek na tržní ceny, a může tak přispět ke zmírnění problémů s nadměrně vysokými cenami plynu. Toto nařízení by proto mělo v souladu se závěry Evropské rady ze dnů 20. a 21. října 2022 zajistit, aby aktivace mechanismu zavedeného tímto nařízením nevedla k celkovému zvýšení spotřeby plynu.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁺ pro Úř. věst.: vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu ST 14065/22 INIT.

- (10) V létě roku 2022 přispělo úsilí státem dotovaných subjektů o nákup plynu pro účely uskladnění, v jehož rámci nebyl brán v potaz dopad nekoordinovaných nákupů na ceny, ke zvýšení referenčních cen, a zejména cen TTF. K tomu, aby se v budoucnu zabránilo extrémním nárůstům cen, je proto ve vhodných případech důležitá lepší koordinace mezi členskými státy, které k nákupu plynu pro plnění podzemních zásobníků plynu využívají státem financované subjekty. Důležitou úlohu při omezování případů nadměrně vysokých cen plynu může v tomto ohledu hrát využívání mechanismu společného nákupu zřízeného nařízením (EU) 2022/...⁺.
- (11) Přestože je k řešení některých prvků, které vedou k problémům s tvorbou cen na trzích se zemním plynem, možné využít stávající opatření, ta nezaručují okamžitou a dostatečně jistou nápravu současných problémů.
- (12) Je proto nezbytné zavést dočasný mechanismus korekce trhu pro transakce se zemním plynem na hlavních trzích s deriváty TTF a deriváty spojenými s jinými virtuálními obchodními místy se splatností mezi jedním měsícem a jedním rokem (dále jen „mechanismus korekce trhu“) jako nástroj s okamžitým účinkem proti případům nadměrně vysokých cen plynu.

⁺ pro Úř. věst.: vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu ST 14065/22 INIT.

- (13) Evropská rada ve svých závěrečích ze dnů 20. a 21. října 2022 Komisi vyzvala, aby urychleně předložila návrh na dočasné dynamické cenové pásmo pro transakce se zemním plynem s cílem okamžitě omezit případy nadměrně vysokých cen plynu, při zohlednění záruk stanovených v čl. 23 odst. 2 návrhu Komise na nařízení Rady (EU) 2022/...⁺.
- (14) Při navrhování mechanismu korekce trhu by měly být na jedné straně zohledněny níže uvedené záruky a na druhé straně by měly být použity k zajištění toho, aby případná aktivace tohoto mechanismu byla ukončena, pokud pominou podmínky pro jeho aktivaci nebo dojde-li k nezamýšlenému narušení trhu: mechanismus korekce trhu by se měl vztahovat na transakce se zemním plynem v rámci virtuálního obchodního místa TTF, jež provozuje společnost Gasunie Transport Services B.V.; prostřednictvím dynamického cenového pásma mohou být s korigovanou spotovou cenou TTF propojeny i jiné plynárenské obchodní uzly Unie; uvedený mechanismus by se neměl dotýkat mimoburzovního obchodování s plynem, neměl by ohrozit bezpečnost dodávek plynu do Unie, měl by záviset na pokroku při plnění cíle v oblasti úspor plynu, neměl by vést k celkovému zvýšení spotřeby plynu, měl by být koncipován způsobem, který nebude bránit tržním tokům plynu uvnitř Unie, neměl by mít nepříznivý vliv na stabilitu a řádné fungování trhů s energetickými deriváty a měl by zohledňovat tržní ceny plynu na jednotlivých organizovaných trzích v celé Unii.

⁺ pro Úř. věst.: vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu ST 14065/22 INIT.

- (15) Mechanismus korekce trhu by měl být navržen tak, aby splňoval dvě základní kritéria, totiž aby fungoval jako účinný nástroj proti případům mimořádně vysokých cen plynu a aby byl aktivován pouze tehdy, dosáhnou-li ceny ve srovnání se světovými trhy výjimečné úrovně, aby se zabránilo významnému narušení trhu a narušení smluv o dodávkách, které by mohlo vést k závažným rizikům v oblasti bezpečnosti dodávek.
- (16) Zásah prostřednictvím mechanismu korekce trhu by měl být omezen na řešení nejdůležitějších nedostatků systému tvorby cen. Zúčtovací cena měsíčních derivátů TTF je zdaleka nejpoužívanější referenční hodnotou ve smlouvách o dodávkách plynu v celé Unii; následují ji produkty s dvouměsíční a roční splatností. Avšak přesun obchodu k derivátům spojeným s jinými virtuálními obchodními místy může vést k narušení trhů s energií nebo finančních trhů Unie, například v podobě arbitráže mezi korigovanými a nekorigovanými deriváty prováděné účastníky trhu, v neprospěch spotřebitelů. Do mechanismu korekce trhu by proto měly být v zásadě zahrnuty deriváty spojené se všemi virtuálními obchodními místy v Unii. Avšak uplatňování uvedeného mechanismu na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy než s TTF je složité a vyžaduje další technickou přípravu. S ohledem na naléhavou potřebu zavést mechanismus korekce trhu pro nejdůležitější derivát, totiž derivát TTF, by Komisi měla být svěřena pravomoc stanovit prováděcím aktem technické podrobnosti jeho uplatňování na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy, jakož i výběr derivátů spojených s jinými virtuálními obchodními místy, které mohou být vyloučeny na základě předem vymezených kritérií.

- (17) Zavedení mechanismu korekce trhu by mělo trhu vyslat jasný signál, že Unie nebude akceptovat nadměrně vysoké ceny plynu vyplývající z nedokonalé tvorby cen. Rovněž by měla účastníkům trhu poskytnout jistotu, pokud jde o spolehlivé limity pro obchodování s plynem, a mohla by vést k významným hospodářským úsporám jak pro podniky, tak pro domácnosti, které nebudou vystaveny případům nadměrně vysokých cen energií.
- (18) Mechanismus korekce trhu by měl zavést dynamický bezpečnostní strop ceny od měsíčních po roční deriváty. Dynamický strop by měl být aktivován, pokud cena derivátů dosáhne předem stanovené úrovně a pokud zvýšení cen neodpovídá podobnému zvýšení na regionální nebo světové úrovni.

- (19) Dynamický bezpečnostní strop by proto měl zajistit, aby nebyly akceptovány pokyny k obchodování, které by byly výrazně vyšší než ceny LNG v jiných regionech světa. Ke stanovení referenční ceny odrážejí celosvětové trendy v oblasti cen LNG by měly být použity vhodné referenční hodnoty. Referenční cena by měla vycházet z odhadů cen LNG, které reprezentativně vypovídají o podmínkách na evropském trhu, a vzhledem ke zvláštnímu významu Spojeného království a Asie jakožto konkurentů na světovém trhu s LNG by měla být založena rovněž na vhodné referenční hodnotě pro Spojené království a asijské regiony. Na rozdíl od plynu z plynovodu se LNG obchoduje v celosvětovém měřítku. Ceny LNG proto lépe odrážejí vývoj cen plynu na celosvětové úrovni a mohou sloužit jako referenční hodnota pro posouzení toho, zda se úrovně cen v kontinentálních uzlech abnormálně liší od mezinárodních cen.

(20) Zohledňovaný vzorek cen LNG by měl být dostatečně široký, aby byl informativní i v případě, že konkrétní cena LNG není v daný den k dispozici. S cílem vytvořit reprezentativní soubor evropských a mezinárodních cen a zajistit, aby subjekty poskytující informace o cenách podléhaly relevantní regulaci Unie, by odhady cen měly vybírat agentury podávající přehledy o cenách, které jsou zapsány v registru administrátorů a referenčních hodnot zřízeném nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011¹. Vzhledem k tomu, že pro dynamický mechanismus korekce trhu mají klíčový význam včasné informace, by měly být brány v potaz pouze informace o cenách od subjektů poskytujících informace týkající se dne zveřejnění. Aby mohla Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů, zřízená nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942² (ACER), vykonávat své povinnosti v oblasti dohledu nad trhem podle tohoto nařízení a včas vypočítat referenční cenu, je nezbytné agenturám podávajícím přehledy o cenách, které zveřejňují odhady cen, uložit povinnost poskytovat dostupné odhady ACER do 21:00 SEČ, tak aby ACER mohla před koncem dne zveřejnit referenční cenu. Tyto oznamovací povinnosti se týkají pouze existujících údajů, nepředstavují pro agentury podávající přehledy o cenách významnou dodatečnou zátěž a v oblasti regulace energetiky a finančního trhu jsou časté, avšak ACER by měla zajistit důvěrné zacházení s obdrženými informacemi, chránit veškerá práva duševního vlastnictví s nimi související a používat je výhradně pro regulační účely. ACER by měla mít možnost vydávat pokyny ohledně formátu, v němž mají být relevantní údaje poskytovány.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 ze dne 8. června 2016 o indexech, které jsou používány jako referenční hodnoty ve finančních nástrojích a finančních smlouvách nebo k měření výkonnosti investičních fondů, a o změně směrnic 2008/48/ES a 2014/17/EU a nařízení (EU) č. 596/2014 (Úř. věst. L 171, 29.6.2016, s. 1).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 22).

- (21) Vzhledem k jejich vysoké likviditě je vhodné zahrnout rovněž deriváty s plněním v následujícím měsíci související s obchodním uzlem ve Spojeném království s názvem National Balancing Point (NBP). Součástí souboru odhadů cen LNG by měl být denní odhad cen prováděný ACER podle nařízení (EU) 2022/....⁺
- (22) Referenční hodnoty zohledněné pro účely stanovení referenční ceny jsou sice dobrým ukazatelem celosvětových trendů v oblasti cen LNG, nemohou však jednoduše nahradit ceny derivátů. Je tomu tak zejména proto, že referenční cena odráží ceny na jiných místech než TTF a jiná virtuální obchodní místa v Unii. Nezohledňují například náklady související s možnými přetíženími infrastruktury při přesunu plynu z terminálu LNG do místa, kde se nachází uzel TTF. Ceny TTF jsou proto obvykle vyšší než ceny zohledněné pro účely stanovení referenční ceny. Rozdíl činil v období od června do srpna 2022 v průměru přibližně 35 EUR/MWh. Kromě toho je pro bezpečnost dodávek klíčové, aby byla korigovaná cena derivátů TTF stanovena na dostatečně vysoké úrovni, tak aby stále ještě umožňovala přilákat dovoz LNG z jiných regionů světa. Pro výpočet korigované ceny derivátů TTF by proto měla být k referenční ceně připočtena prémie za bezpečnost dodávek. Vzorec pro bezpečnostní strop by měl být plně dynamický, založený na dynamicky se vyvíjejícím koši cen odrážejícím ceny na světovém trhu, a měl by sloužit jako určitá bezpečnostní rezerva k zajištění toho, aby nebyla ohrožena bezpečnost dodávek. Výše dynamického bezpečnostního stropu může být každý den jiná v závislosti na vývoji světových cen obsažených v koši.

⁺ pro Úř. věst.: vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu ST 14065/22 INIT.

- (23) Bezpečnostní strop by neměl být statický. Měl by být dynamicky a denně upravován. Zveřejňování denní vypořádací ceny umožňuje, aby byl dynamický bezpečnostní strop nadále souladu s vývojem na trhu LNG, a umožňuje rovněž zachovat proces tvorby cen na burzách a zmírnit případné dopady na řádné fungování trhů s deriváty. Dynamická koncepce bezpečnostního stropu rovněž sníží rizika pro ústřední protistrany a omezí dopad na účastníky termínových trhů, jako jsou členové clearingového systému a jejich klienti. Bezpečnostní strop by neměl korigovat tržní ceny pod určitou hranicí.
- (24) Aby se zabránilo riziku, že dynamický nabídkový limit pro cenu měsíčních až ročních derivátů povede k protiprávnímu jednání ve shodě mezi dodavateli nebo obchodníky se zemním plynem, měly by finanční regulační orgány, ACER a orgány pro hospodářskou soutěž během doby aktivace mechanismu korekce trhu zvláště pečlivě sledovat trhy s deriváty na zemní plyn a energii.
- (25) Mechanismus korekce trhu by měl být dočasný a měl by být aktivován pouze s cílem omezit případy mimořádně vysokých cen zemního plynu, které přitom nesouvisejí s cenami na jiných burzách se zemním plynem. Za tímto účelem by použití mechanismu korekce trhu mělo být podmíněno splněním dvou kumulativních podmínek.

- (26) Mechanismus korekce trhu by měl být aktivován pouze v případě, že zúčtovací ceny derivátů TTF s plněním v následujícím měsíci dosáhnou předem stanovené výjimečně vysoké úrovně, aby se zajistilo, že tento mechanismus napraví nedostatky trhu a neovlivní významně poptávku a nabídku a běžné stanovování cen. Nebude-li bezpečnostní strop stanoven na dostatečně vysoké úrovni, mohl by bránit účastníkům trhu v účinném zajištění svých rizik, neboť by mohlo být poškozeno vytváření spolehlivých cen produktů s termínem dodání v budoucnosti a fungování trhů s deriváty. Pokud by byl mechanismus korekce trhu aktivován s cílem uměle snížit ceny namísto nápravy selhání trhu, měl by závažný negativní dopad na účastníky trhu, včetně energetických podniků, kteří by se mohli potýkat s obtížemi při plnění výzev k dodatkové úhradě marže a s omezeními likvidity, což by mohlo vést k selhání. Pro některé účastníky trhu, zejména ty menší, by mohlo být nemožné zajistit své pozice, což by dále zhoršilo volatilitu na spotových trzích a mohlo by vést k vyššímu prudkému nárůstu cen. Vzhledem k významným objemům obchodování by takový vývoj představoval zjevné riziko pro hospodářství, kterému by koncepce mechanismu korekce trhu měla zabránit. Zkušenosti nabyté z nastalých událostí, jako bylo mimořádné zvýšení cen v srpnu 2022, by proto měly být vodítkem pro stanovení cenových hladin, při nichž by mohl být mechanismus korekce trhu aktivován. Z dostupných údajů vyplývá, že v srpnu 2022 přesáhly ceny derivátů TTF s plněním v následujícím měsíci 180 EUR/MWh. Mechanismus korekce trhu by měl zabránit abnormálním cenám na úrovni dosažené v srpnu 2022.

- (27) Mechanismus korekce trhu by navíc měl být aktivován pouze v případě, že ceny TTF dosáhnou úrovně, která je výrazně a abnormálně vysoká ve srovnání s cenami LNG, jež odrážejí tržní trendy ve světě. Pokud by ceny na světových trzích rostly stejným tempem a na stejné úrovni jako ceny TTF, mohla by aktivace mechanismu korekce trhu bránit nákupu dodávek na světových trzích, což by mohlo vyvolat riziko v oblasti bezpečnosti dodávek. Mechanismus korekce trhu by proto měl být aktivován pouze v situacích, kdy ceny TTF po delší dobu výrazně přesahují ceny na světových trzích. Stejně tak pokud by se rozdíl oproti cenám TTF snížil nebo vymizel, měl by být mechanismus korekce trhu deaktivován, aby se zabránilo jakémukoli riziku pro bezpečnost dodávek.

(28) Komise by měla jednat v plném souladu s nařízením Rady (EU) 2022/1369¹ a s cíli snížení poptávky stanovenými v uvedeném nařízení, a proto by měla mít Komise možnost pozastavit aktivaci mechanismu korekce trhu, pokud negativně ovlivňuje pokrok dosažený při provádění cílů dobrovolného snížení poptávky podle nařízení (EU) 2022/1369 nebo pokud vede k celkovému zvýšení spotřeby plynu o 15 % za jeden měsíc nebo 10 % za dva po sobě jdoucí měsíce ve srovnání s odpovídající průměrnou spotřebou během srovnatelných měsíců předchozího roku. Ke zohlednění regionálních nebo celounijních variací způsobených ročními obdobími, změnami počasí a jinými faktory, jako je krize COVID-19, by spotřeba plynu měla být měřena ve srovnání se spotřebou v pěti letech předcházejících dni vstupu tohoto nařízení v platnost, v souladu s přístupem stanoveným v nařízení (EU) 2022/1369 a na základě údajů o spotřebě plynu a snížení poptávky obdržенých od členských států podle uvedeného nařízení. Potenciální tlumící účinek mechanismu korekce trhu na ceny zemního plynu by neměl vést k umělému podněcování spotřeby zemního plynu v Unii v míře, která by poškozovala úsilí nezbytné ke snížení poptávky po zemním plynu v souladu s cíli dobrovolného nebo povinného snížení poptávky podle nařízení Rady (EU) 2022/1369 a nařízení Rady (EU) 2022/1854². Komise by měla zajistit, aby aktivace mechanismu korekce trhu nezpomalila pokrok, kterého členské státy dosahují při plnění svých cílů v oblasti úspor energie.

¹ Nařízení Rady (EU) 2022/1369 ze dne 5. srpna 2022 o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu (Úř. věst. L 206, 8.8.2022, s. 1).

² Nařízení Rady (EU) 2022/1854 ze dne 6. října 2022 o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie (Úř. věst. L 261 I, 7.10.2022, s. 1).

- (29) V závislosti na úrovni zásahu může mechanismus korekce trhu zahrnovat finanční rizika, smluvní rizika a rizika v oblasti bezpečnosti dodávek. Úroveň rizika závisí na četnosti, s níž je tento mechanismus aktivován, a může tedy narušit běžné fungování trhu. Čím nižší je prahová hodnota pro zásah, tím častěji bude tento mechanismus aktivován, a tím je pravděpodobnější, že se příslušné riziko naplní. Podmínky pro aktivaci mechanismu korekce trhu by proto měly být stanoveny na úrovni spojené s abnormálními a mimořádně vysokými úrovněmi měsíční ceny TTF a zároveň zajistit, aby se jednalo o účinný nástroj proti případům nadměrně vysokých cen plynu, které neodrážejí vývoj na mezinárodním trhu.

- (30) Je důležité mechanismus korekce trhu navrhnout tak, aby neměnil základní smluvní rovnováhu smluv o dodávkách plynu, ale aby řešil případy neobvyklého tržního chování. Pokud jsou spouštěcí mechanismy stanoveny na úrovni, kde napravují stávající problémy s tvorbou cen a jejich účelem není zasahovat do rovnováhy poptávky a nabídky, lze riziko, že mechanismus nebo jeho aktivace pozmění smluvní rovnováhu stávajících smluv, minimalizovat.
- (31) Aby byl zajištěn okamžitý účinek mechanismu korekce trhu, měl by být dynamický nabídkový limit aktivován okamžitě a automaticky, aniž by bylo zapotřebí dalšího rozhodnutí ACER nebo Komise.
- (32) Aby se zajistilo včasné odhalení možných problémů vyplývajících z aktivace mechanismu korekce trhu, měla by Komise pověřit Evropský orgán pro cenné papíry a trhy, zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/210¹ (ESMA), a ACER, aby vydaly zprávu o možných negativních dopadech mechanismu na finanční trhy a trhy s energií a na bezpečnost dodávek.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/77/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 84).

- (32) ACER by měla neustále sledovat, zda jsou splněny podmínky pro fungování mechanismu korekce trhu. ACER má k provádění tohoto sledování nejlepší předpoklady, neboť má přehled o trzích s plynem v celé Unii a nezbytné odborné znalosti o fungování trhů s plynem a je již pověřena sledováním obchodování s velkoobchodními energetickými produkty podle práva Unie. ACER by proto měla sledovat vývoj vypořádací ceny derivátu TTF s plněním v následujícím měsíci a porovnávat ji s referenční cenou stanovenou na základě průměru odhadů cen LNG spojených s evropskými obchodními uzly s cílem ověřit, zda jsou podmínky zakládající aktivaci nebo deaktivaci mechanismu korekce trhu splněny. Jakmile budou podmínky pro aktivaci mechanismu korekce trhu splněny, měla by o tom ACER na svých internetových stránkách neprodleně zveřejnit oznámení. Následující den by organizátoři regulovaného trhu neměli přijímat žádné pokyny přesahující dynamický nabídkový limit a účastníci trhu s deriváty TTF by takové pokyny neměli zadávat. Organizátoři trhu a účastníci trhu s deriváty TTF by měli sledovat internetové stránky ACER, na nichž by měla být zveřejněna denní referenční cena. Podobný dynamický nabídkový limit by se měl vztahovat na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy za podmínek stanovených v prováděcím aktu upravujícím uplatňování mechanismu korekce trhu na takové deriváty.

- (34) Aktivace mechanismu korekce trhu může přinést nežádoucí a nepředvídatelné účinky na hospodářství, včetně ohrožení bezpečnosti dodávek a finanční stability. K zajištění rychlá reakce v případě nezamýšleného narušení trhu by měly být zavedeny účinné záruky vycházející z objektivních kritérií, které zajistí, aby uvedený mechanismus bylo možné kdykoli pozastavit. V případě nezamýšleného narušení trhu, na základě výsledků sledování prováděného ACER a konkrétních náznaků, že bezprostředně hrozí událost vyžadující korekci trhu, by Komise měla mít možnost požádat ESMA, ACER a případně Evropskou síť provozovatelů plynárenských přepravních soustav (ENTSOG) a Koordinační skupinu pro otázky plynu, zřízenou nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938¹ (GCG), o jejich stanovisko k dopadu možné události vyžadující korekci trhu na bezpečnost dodávek, toky plynu uvnitř Unie a finanční stabilitu, aby mohla v případě potřeby prováděcím rozhodnutím aktivaci mechanismu korekce trhu provedenou ACER rychle pozastavit.
- (35) Vedle každodenního přezkumu toho, zda jsou požadavky na dynamický nabídkový limit stále plněny, by měly být zavedeny další záruky, aby se zabránilo neúmyslnému narušení trhu.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1).

- (36) Dynamický nabídkový limit by se neměl uplatňovat na mimoburzovní transakce, neboť by to vyvolalo vážné problémy ve sledování a mohlo by vést k problémům s bezpečností dodávek. Měl by se však použít přezkumný mechanismus s cílem posoudit, zda vyloučení mimoburzovních transakcí nemůže vést k významným přesunům obchodování s deriváty TTF na mimoburzovní trhy, a tím k ohrožení stability finančních trhů nebo trhů s energií.
- (37) Mechanismus korekce trhu by měl být automaticky deaktivován, pokud jeho fungování již není vzhledem k situaci na trhu se zemním plynem odůvodněné. S výjimkou případů, kdy dojde k narušení trhu, by měl být tento mechanismus deaktivován až po určité době, aby se zabránilo časté aktivaci a deaktivaci. Mechanismus korekce trhu by proto měl být automaticky deaktivován po dvaceti dnech, pokud dynamický nabídkový limit po určité období činí 180 EUR/MWh. K deaktivaci mechanismu by nemělo být nutné žádné posouzení ACER nebo Komise, nýbrž by k ní mělo dojít automaticky, jakmile jsou splněny příslušné podmínky.

- (38) Pokud dojde k významnému snížení dodávek plynu a k situaci, kdy dodávky plynu nepostačují k uspokojení zbývající poptávky po plynu, může Komise podle nařízení (EU) 2017/1938 vyhlásit stav nouze na regionální úrovni nebo na úrovni Unie na žádost jednoho členského státu, který vyhlásil stav nouze, a je povinna vyhlásit stav nouze na regionální úrovni nebo na úrovni Unie, pokud stav nouze vyhlásily dva nebo více členských států. Aby se zabránilo situaci, kdy pokračující aktivace mechanismu korekce trhu vede k problémům se zabezpečením dodávek, měl by být tento mechanismus automaticky deaktivován, pokud Komise vyhlásí stav nouze na regionální úrovni nebo na úrovni Unie.
- (39) Je velmi důležité, aby součástí mechanismu korekce trhu byl účinný nástroj, který umožní na základě objektivních kritérií okamžitě a kdykoli pozastavit uplatňování dynamického bezpečnostního stropu, pokud by vedl k vážnému narušení trhu, jež by ovlivnilo bezpečnost dodávek a toky plynu uvnitř Unie.

- (40) Jelikož při zvažování možného pozastavení mechanismu korekce trhu je důležité důkladně posoudit všechny záruky, na něž je třeba vzít ohled, měl by být tento mechanismus pozastaven prováděcím rozhodnutím Komise. Při přijímání takového rozhodnutí, jež by mělo být přijato bez zbytečného odkladu, by Komise měla posoudit, zda uplatňování dynamického nabídkového limitu neohrožuje bezpečnost dodávek v Unii, zda je doprovázeno dostatečným úsilím o snížení poptávky, zda nebrání tržním tokům plynu uvnitř Unie, zda negativně neovlivňuje trhy s energetickými deriváty, zda zohledňuje tržní ceny plynu na různých organizovaných trzích v celé Unii nebo zda nemůže negativně ovlivnit stávající smlouvy na dodávky plynu. V takových případech by Komise měla prováděcím rozhodnutím pozastavit mechanismus korekce trhu. Vzhledem k potřebě rychle reagovat by neměla mít povinnost jednat postupem projednávání ve výboru.

- (41) Mechanismus korekce trhu by neměl ohrozit bezpečnost dodávek plynu v Unii omezením cenových signálů, které jsou nezbytné pro přilákání nezbytných dodávek plynu a pro toky plynu uvnitř Unie. Dodavatelé plynu by totiž mohli potenciálně zdržet dodávky, je-li mechanismus korekce trhu aktivován, aby maximalizovali zisky prodejem krátce po deaktivaci bezpečnostních stropů. V případě, že by tento mechanismus vedl k uvedeným rizikům pro bezpečnost dodávek plynu v Unii, avšak nedošlo k vyhlášení stavu nouze na regionální úrovni ani na úrovni Unie, měla by Komise uvedený mechanismus okamžitě pozastavit. Při posuzování rizik pro bezpečnosti dodávek by se měly vzít v úvahu mimo jiné **potenciálně významná odchylna některé ze složek referenční ceny ve srovnání s historickým trendem** a výrazný pokles čtvrtletního dovozu LNG do Unie ve srovnání s tímž čtvrtletím předchozího roku.
- (42) Jelikož neomezené toky plynu uvnitř Unie představují klíčový prvek bezpečnosti dodávek v Unii, měla by být aktivace mechanismu korekce trhu rovněž pozastavena, pokud nepřiměřeně omezuje toky plynu uvnitř Unie, a ohrožuje tak bezpečnost dodávek plynu v Unii.
- (43) Mechanismus korekce trhu by ve svém konečném důsledku neměl zmenšit úlohu, kterou na vnitřním trhu Unie se zemním plynem plní cenové signály, ani bránit tržním tokům plynu uvnitř Unie, neboť je nezbytné, aby zemní plyn i nadále proudil tam, kde je ho nejvíce zapotřebí.

- (44) Mechanismus korekce trhu by neměl nepřiměřeně ohrozit nepřetržité řádné fungování trhů s energetickými deriváty. Tyto trhy hrají důležitou úlohu v zajišťování možnosti účastníků trhu zajistit své pozice za účelem řízení rizik, zejména pokud jde o kolísání cen. Kromě toho mohou cenové zásahy prostřednictvím mechanismu korekce trhu vést ke značným finančním ztrátám účastníků trhů s deriváty. Vzhledem k velikosti trhu s plynem v Unii mohou tyto ztráty ovlivnit nejen specializované trhy s deriváty, ale mohou mít výrazný lavinový efekt i na jiných finančních trzích. Cenové intervence by mohly vést i ke škodlivému nárůstu výzev k dodatečné úhradě v důsledku nejistoty. Značný nárůst výzev k dodatečné úhradě by mohl vést k významným finančním a likviditním ztrátám pro účastníky trhu, vedoucím k platební neschopnosti člena clearingového systému nebo konečného zákazníka. Příslušní účastníci trhu by měli jednat v dobré víře a neměli by nepřiměřeně měnit mechanismy řízení rizik tak, aby to vedlo k nárůstu výzev k dodatečné úhradě, zejména pokud to není v souladu s běžnými tržními postupy. Komise by proto měla mechanismus korekce trhu okamžitě pozastavit, pokud ohrozí řádné fungování trhu s deriváty, například pokud vede k výraznému poklesu transakcí s deriváty TTF nebo k významnému přesunu transakcí s deriváty TTF na obchodní místa mimo Unii. V tomto ohledu je důležité, aby Komise zohlednila dostupné odborné znalosti příslušných institucí Unie. ESMA je nezávislý orgán, který přispívá k zajištění stability finančního systému Unie, zejména podporou stabilních a řádně fungujících finančních trhů, jako jsou trhy s deriváty.

Komise by proto měla zohledňovat zprávy ESMA o těchto aspektech. Dále by Komise měla zohledňovat veškerá doporučení Evropské centrální banky (ECB) týkající se stability finančního systému v souladu s čl. 127 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) a čl. 25 odst. 1 protokolu č. o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky připojeného ke Smlouvě o fungování EU (dále jen „protokol“). Vzhledem k volatilitě finančních trhů a potenciálně velkému dopadu tržních zásahů na nich je důležité zajistit, aby Komise mohla mechanismus korekce trhu rychle pozastavit. Zpráva ESMA by proto měla být vydána nejpozději 48 hodin po žádosti Komise, nebo v naléhavých případech téhož dne.

- (45) Mechanismus korekce trhu by měl být navržen tak, aby řešil pouze výjimečné zvýšení cen plynu způsobené nedostatky v mechanismu tvorby cen, a jako takový by neměl mít dopad na platnost stávajících smluv na dodávky plynu. Avšak v situacích, kdy ACER nebo Komise zjistí, že má aktivace mechanismu korekce trhu negativní dopad na stávající smlouvy na dodávky plynu, měla by Komise mechanismus pozastavit.

- (46) Koncepce a možnosti pozastavení mechanismu korekce trhu by měly zohledňovat skutečnost, že obchodníci se zemním plynem mohou přesunout obchodování se zemním plynem do regionů mimo Unii, a tím účinnost mechanismu korekce trhu snížit. Tak by tomu bylo například v případě, že by obchodníci začali provozovat mimoburzovní obchodování se zemním plynem, které je méně transparentní, méně podléhá regulační kontrole a nese větší riziko neplnění povinností zúčastněných stran. Bylo by tomu tak i v případě, že by obchodníci, jejichž zajištění může být mechanismem korekce trhu omezeno, vyhledali zajištění v jiných jurisdikcích, což by znamenalo, že by protistrana provádějící clearing musela vyvážit podkladovou hotovost derivátových pozic tak, aby odražela zastropovanou vypořádací cenu, a tím aktivovat výzvy k dodatkové úhradě.
- (47) ACER, ESMA, ENTSOG a GCG by měly být Komisi při sledování mechanismu korekce trhu nápomocny.

- (48) Při plnění svých úkolů podle tohoto nařízení by Komise měla mít rovněž možnost konzultovat ECB a vyžádat si její doporučení v souladu s úlohou ECB podle čl. 127 odst. 5 Smlouvy o fungování EU, jíž je přispívat k řádnému provádění opatření, která se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi a ke stabilitě finančního systému, a podle čl. 25 odst. 1 protokolu, jíž je vydávat stanoviska a být konzultována mimo jiné Komisí ohledně působnosti a používání právních aktů Unie týkajících se obezřetnostního dohledu nad úvěrovými institucemi a stabilitou finančního systému. Proces konzultací s ECB by měl být organizován tak, aby v případě potřeby umožnil rychlé pozastavení mechanismu korekce trhu.

- (49) Z důvodu naléhavé potřeby vyřešit problémy zejména při tvorbě cen derivátů TTF v Unii je rychlé zavedení mechanismu korekce trhu zásadní. ESMA a ACER by měly provést posouzení dopadu tohoto mechanismu (dále jen „posouzení účinků“) s cílem analyzovat, zda by jeho rychlé zavedení mohlo mít nezamýšlené negativní důsledky pro finanční trhy nebo trhy s energií nebo pro bezpečnost dodávek. Toto posouzení účinků by mělo být předloženo Komisi do 1. března 2023. Mělo by především analyzovat prvky nezbytné pro prováděcí akt o podrobnostech způsobu rozšíření mechanismu korekce trhu na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy a ověřit, zda jsou klíčové prvky tohoto mechanismu stále vhodné s ohledem na vývoj finančních trhů a trhů s energií a v oblasti bezpečnosti dodávek. ESMA a ACER by měly vydat předběžnou datovou zprávu o zavedení mechanismu korekce trhu do 23. ledna 2023. S přihlédnutím k výsledkům posouzení účinků by Komise měla, bude-li to vhodné, bez zbytečného odkladu navrhnout změnu tohoto nařízení za účelem úpravy výběru produktů, na které se mechanismus korekce trhu vztahuje.
- (50) Komise může navrhnout rovněž jiné změny tohoto nařízení, a to na základě posouzení účinků, po události vyžadující korekci trhu nebo rozhodnutí pozastavení, nebo s ohledem na vývoj trhu a v oblasti bezpečnosti dodávek.

- (51) Aby bylo zachováno řádné fungování trhu s deriváty, zejména postupy řízení rizika ústředních clearingových protistran, a minimalizována potřeba vyžadovat dodatečnou marži jako kolaterál, mělo by být stranám dovoleno řádně vyrovnávat nebo snižovat své pozice na trhu s deriváty TTF, pokud si tak přejí. Dynamický nabídkový limit by se proto neměl vztahovat na smlouvy uzavřené před vstupem tohoto nařízení v platnost ani na obchody, které účastníkům umožňují vyrovnávat nebo snižovat pozice vyplývající ze smluv o derivátech TTF uzavřených před vstupem tohoto nařízení v platnost.
- (52) Ústřední clearingové protistrany hrají klíčovou úlohu při zajišťování řádného fungování trhů s deriváty TTF tím, že snižují riziko protistrany. Je proto nezbytné, aby mechanismus korekce trhu jejich činnosti, zejména řízení pozic se selháním, neznemožňoval. Za tímto účelem by se dynamický nabídkový limit neměl vztahovat na obchody prováděné v rámci procesu řízení selhání vedeného ústřední clearingovou protistranou.

(53) Mechanismus korekce trhu je nezbytný a přiměřený pro dosažení cíle korekce nadměrně vysokých cen plynu v TTF a derivátů spojených s jinými virtuálními obchodními místy. Všechny členské státy jsou znepokojeny nepřímými dopady nárůstu cen, jako jsou zvyšující se ceny energií a inflace. Nedostatky systému tvorby cen hrají v různých členských státech různou úlohu, neboť zvýšení cen má v některých členských státech (např. v členských státech střední Evropy) větší dopad než v jiných (např. v členských státech ležících na okraji Unie nebo v členských státech s možnostmi dodávek odjinud). Aby se zabránilo roztržitosti opatření, která by mohla rozdělit integrovaný trh Unie s plynem, je třeba v duchu solidarity přijmout společná opatření. Rovněž pro zajištění bezpečnosti dodávek v Unii je takový přístup zásadní. Společné záruky, které mohou být nezbytnější v členských státech bez alternativních možností dodávek než v členských státech, jež takové alternativy mají, navíc zajišťují koordinovaný přístup jako výraz energetické solidarity. Ačkoli se finanční rizika a přínosy pro různé členské státy velmi liší, měl by mechanismus korekce trhu představovat solidární kompromis, v jehož rámci se všechny členské státy dohodly, že přispějí ke korekci trhu a přijmou stejná omezení tvorby cen, i když se v různých členských státech liší úroveň špatného fungování mechanismu tvorby cen a finanční dopady cen derivátů na ekonomiku. Mechanismus korekce trhu by proto posílil solidaritu Unie tím, že by zabránil nadměrně vysokým cenám plynu, které jsou pro mnoho členských států neudržitelné i z krátkodobého hlediska. Pomůže zajistit, aby dodavatelské podniky ze všech členských států mohly v duchu solidarity nakupovat plyn za rozumné ceny.

- (54) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci stanovit technické podrobnosti uplatňování mechanismu korekce trhu na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011¹.
- (55) Vzhledem k nestabilní a nepředvídatelné situaci na trhu se zemním plynem je s nastupující zimní sezónou důležité zajistit, aby mechanismus korekce trhu mohl být uplatněn co nejdříve, budou-li podmínky zakládající jeho aktivaci splněny. Toto nařízení by proto mělo vstoupit v platnost 1. února 2023. Dynamický nabídkový limit by se měl použít od 15. února 2023. Povinnost ESMA a ACER poskytnout předběžnou datovou zprávu by se měla použít se zpětnou působností ode dne 1. ledna 2023, aby byly potřebné informace získány co nejdříve,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

KAPITOLA I

PŘEDMĚT, OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Toto nařízení zavádí dočasný mechanismus tržní korekce pro pokyny zadané k obchodování s deriváty TTF a s deriváty spojenými s jinými virtuálními obchodními místy v souladu s článkem 9, aby se omezil výskyt případů nadměrně vysokých cen plynu v Unii, které neodrážejí ceny na světovém trhu.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- 1) „derivátem TTF“ komoditní derivát ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 30 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 600/2014¹ obchodovaný na regulovaném trhu, jehož podkladovým nástrojem je transakce ve virtuálním obchodním uzlu Title Transfer Facility (TTF) provozovaném společností Gasunie Transport Services B.V.;

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 600/2014 ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 84).

- 2) „derivátem spojeným s jiným virtuálním obchodním místem“ komoditní derivát ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 30 nařízení (EU) č. 600/2014, obchodovaný na regulovaném trhu, jehož podkladovým aktivem je transakce s plynem na virtuálním obchodním místě v Unii;
- 3) „virtuálním obchodním místem“ nefyzické obchodní místo v systému vstup/výstup, kde je plyn převáděn mezi prodávajícím a kupujícím bez nutnosti rezervovat přepravní nebo distribuční kapacitu;
- 4) „derivátem TTF s plněním v následujícím měsíci“ derivát TTF, jehož datum skončení platnosti je nejbližší z derivátů s jednoměsíční splatností obchodovaných na daném regulovaném trhu;
- 5) „derivátem TTF s plněním v následujícím roce“ derivát TTF, jehož datum skončení platnosti je nejbližší z derivátů s dvanáctiměsíční splatností obchodovaných na daném regulovaném trhu;

- 6) „referenční cenou“ níže uvedená denní průměrná cena, je-li k dispozici:
- odhad ceny LNG na základě ukazatele „Northwest Europe Marker“, definovaný jako denní průměr ukazatele „Daily Spot Northwest Europe Marker (NWE)“, který spravuje nizozemská společnost Platts Benchmark B.V., a ukazatele „Northwest Europe des – half-month 2“, který spravuje nizozemská společnost Argus Benchmark Administration B.V., přičemž odhad cen LNG v USD na metrický milion britských tepelných jednotek (MMBtu) se převede na EUR/MWh na základě směnného kurzu eura Evropské centrální banky (ECB) a přepočítacího koeficientu 1 MMBtu na 0,293071 kWh,
 - odhad ceny LNG na základě ukazatele „Mediterranean Marker“, definovaný jako denní průměr ukazatele „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)“, který spravuje nizozemská společnost Platts Benchmark B.V., a ukazatelů „Iberian peninsula des - half-month 2“, „Italy des - half-month 2“ a „Greece des - half-month 2“, které spravuje nizozemská společnost Argus Benchmark Administration B.V., přičemž odhad cen LNG v USD na MMBtu se převede na EUR/MWh na základě směnného kurzu eura ECB a přepočítacího koeficientu 1 MMBtu na 0,293071 kWh,

- odhad ceny LNG na základě ukazatele „Northeast Asia Marker“, definovaný jako denní průměr ukazatele „NG Japan/Korea DES 2 Half-Month“, který spravuje nizozemská společnost Platts Benchmark B.V., a ukazatele „Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2“, který spravuje nizozemská společnost Argus Benchmark Administration B.V., přičemž odhad cen LNG v USD na MMBtu se převede na EUR/MWh na základě směnného kurzu eura ECB a přepočítacího koeficientu 1 MMBtu na 0,293071 kWh,
- vypořádací cena derivátu NBP s plněním v následujícím měsíci, kterou zveřejňuje společnost ICE Futures Europe (Spojené království), přičemž pence šterlinků na therm se převedou na EUR/MWh na základě směnného kurzu eura ECB a přepočítacího koeficientu 1 therm na 29,3071 kWh,
- cena denního odhadu prováděného ACER podle článku 18 nařízení (EU) 2022/...⁺;

7) „regulovaným trhem“ regulovaný trh ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 21 směrnice 2014/65/EU;

8) „organizátorem trhu“ organizátor trhu ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 18 směrnice 2014/65/EU.

⁺ pro Úř. věst.: vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu ST 14065/22 INIT a poznámku pod čarou doplňte odpovídajícím způsobem.

KAPITOLA II

MECHANISMUS KOREKCE TRHU

Článek 3 *Sledování cen*

1. ACER neustále sleduje vývoj referenční ceny a zúčtovací ceny derivátů TTF s plněním v následujícím měsíci a zúčtovací ceny derivátů spojených s jinými virtuálními obchodními místy s plněním v následujícím měsíci.
2. Za účelem odstavce 1 nizozemská společnost Platts Benchmark B.V. oznámí ACER každý den nejpozději v 21:00 SEČ denní odhady cen LNG na základě těchto ukazatelů: „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)“, „Daily Spot Northwest Europe Marker (NEW)“ a „Japan Korea Marker (JKM)“.
3. Za účelem odstavce 1 nizozemská společnost Argus Benchmark Administration B.V. oznámí ACER každý den nejpozději v 21:00 SEČ denní odhady cen LNG na základě těchto ukazatelů: „Northwest Europe des – half-month 2“, „Iberian peninsula des - half-month 2“, „Italy des - half-month 2“, „Greece des - half-month 2“ a „Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2“.

4. Na základě informací obdržených podle odstavce 1 vypočítá ACER každý den denní referenční cenu. ACER tuto denní referenční cenu zveřejní na svých internetových stránkách nejpozději v 23:59 SEČ.

Článek 4

Událost vyžadující korekci trhu

1. Mechanismus korekce trhu pro zúčtovací ceny derivátů TTF s plněním v následujícím roce se aktivuje událostí vyžadující korekci trhu. Má se za to, že nastala událost vyžadující korekci trhu, pokud vypořádací cena derivátu TTF s plněním v následujícím měsíci, kterou zveřejňuje nizozemská společnost ICE Endex B.V.:
 - a) přesahuje 180 EUR/MWh po dobu tří pracovních dnů a
 - b) je o 35 EUR vyšší než referenční cena během období uvedeného v písmenu a).
2. Po přijetí prováděcího aktu uvedeného v čl. 9 odst. 1 nastane událost vyžadující korekci trhu ve vztahu k derivátům spojeným s jinými virtuálními obchodními místy také za podmínek stanovených v uvedeném prováděcím aktu podle kritérií stanovených v čl. 9 odst. 2.

3. Zjistí-li ACER, že nastala událost vyžadující korekci trhu, zveřejní na svých internetových stránkách jasně a viditelně nejpozději v 23:59 SEČ oznámení o tom, že nastala událost vyžadující korekci trhu (dále jen „oznámení o korekci trhu“), a vyrozumí o tom Radu, Komisi, ECB a ESMA.
4. Organizátoři trhu s deriváty TTF a účastníci trhu s deriváty TTF internetové stránky ACER denně sledují.
5. Ode dne následujícího po zveřejnění oznámení o korekci trhu organizátoři trhu nepřijímají a účastníci trhu s deriváty TTF nezasílají pokyny pro deriváty TTF, jejichž platnost má skončit v období od data skončení platnosti derivátu TTF s plněním v následujícím měsíci do data skončení platnosti derivátu TTF s plněním v následujícím roce s cenami ve výši 35 EUR nad referenční cenou, kterou ACER zveřejnila předchozí den (dále jen „dynamický nabídkový limit“). Pokud je referenční cena nižší než 145 EUR/MWh, zůstává dynamický nabídkový limit na součtu částek 145 EUR a 35 EUR.
6. Po přijetí prováděcího aktu uvedeného v čl. 9 odst. 1 se dynamický nabídkový limit použije na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy za podmínek stanovených v uvedeném prováděcím aktu podle kritérií stanovených v čl. 9 odst. 2.

7. Poté, co ho ACER aktivuje, použije se dynamický nabídkový limit po dobu nejméně 20 pracovních dnů, ledaže jej Komise pozastaví v souladu s článkem 6 nebo deaktivuje v souladu s čl. 5 odst. 1.
8. Aby Komise mohla v případě potřeby prováděcím rozhodnutím aktivaci mechanismu korekce trhu provedenou ACER rychle pozastavit, pokud podle výsledků sledování prováděného agenturou ACER podle čl. 3 odst. 1 existují konkrétní náznaky, že bezprostředně hrozí korekce trhu podle čl. 4 odst. 1 písm. b), požádá Komise neprodleně ECB, ESMA a případně ENTSOG a GCG, aby poskytly posouzení dopadu možné korekce trhu na bezpečnost dodávek, toky plynu uvnitř Unie a finanční stabilitu. Toto posouzení zohlední vývoj cen na jiných relevantních organizovaných trzích, zejména v Asii nebo ve Spojených státech amerických, podle „Joint Japan Korea Marker“ nebo „Henry Hub Gas Price Assessment“, které obě spravuje nizozemská společnost Platts Benchmark B.V. a zveřejňuje společnost S&P Global Inc. se sídlem v New Yorku.

9. Poté, co posoudí účinek dynamického nabídkového limitu na spotřebu plynu a elektřiny a pokrok v plnění cílů snížení poptávky stanovených v člancích 3 a 5 nařízení (EU) 2022/1369 a v člancích 3 a 4 nařízení (EU) 2022/1854, může Komise rovněž navrhnout změnu nařízení (EU) 2022/1369 za účelem jeho přizpůsobení nové situaci.
10. V případě události vyžadující korekci trhu Komise bez zbytečného odkladu požádá ECB o doporučení ohledně rizika nezamýšlených narušení stability a řádného fungování trhů s energetickými deriváty.

Článek 5

Deaktivace mechanismu korekce trhu

1. Dynamický nabídkový limit se deaktivuje 20 pracovních dnů po události vyžadující korekci trhu v souladu s čl. 4 odst. 5 nebo později, pokud je referenční cena pod hodnotou 145 EUR/MWh po dobu tří po sobě jdoucích pracovních dnů.

2. Vyhlásí-li Komise stav nouze na regionální úrovni nebo na úrovni Unie, zejména v případě významného zhoršení situace v oblasti dodávek plynu, které vede k situaci, kdy dodávky plynu nepostačují k uspokojení zbývajících poptávek po plynu („distribuce na přiděl“) v souladu s čl. 12 odst. 1 nařízení (EU) 2017/1938, dynamický nabídkový limit se deaktivuje.
3. ACER na svých internetových stránkách neprodleně zveřejní oznámení a vyrozumí Radu, Komisi, ECB a ESMA, že nastala deaktivací událost uvedená v odstavci 1 („oznámení o deaktivaci“).

Článek 6

Pozastavení mechanismu korekce trhu

1. ESMA, ACER, ENTSOG a GCG neustále sledují účinky dynamického nabídkového limitu na finanční trhy a trhy s energií a na bezpečnost dodávek v případě aktivace mechanismu korekce trhu.

2. Na základě sledování uvedeného v odstavci 1 Komise mechanismus korekce trhu prováděcím rozhodnutím pozastaví, kdykoli dojde k nezamýšlenému narušení trhu negativně ovlivňujícím bezpečnost dodávek, toky plynu uvnitř Unie nebo finanční stabilitu nebo ke zjevnému riziku takového narušení (dále jen „rozhodnutí o pozastavení“). Při svém posuzování Komise zohlední, zda aktivace mechanismu korekce trhu:
- a) ohrožuje bezpečnost dodávek plynu v Unii; **při posuzování rizik v oblasti bezpečnosti dodávek se vezmou v úvahu potenciálně významná odchylna některé ze složek referenční ceny ve srovnání s historickým trendem** a výrazný pokles čtvrtletního dovozu LNG do Unie ve srovnání s tímž čtvrtletím předchozího roku;
 - b) nastala v době, kdy na úrovni Unie nejsou plněny cíle povinného snížení poptávky podle článku 5 nařízení (EU) 2022/1369, negativně ovlivňuje dosažený pokrok v plnění cíle úspor plynu podle článku 3 nařízení (EU) 2022/1369 s přihlédnutím k potřebě zajistit, aby cenové signály motivovaly ke snížení poptávky, nebo vede k celkovému zvýšení spotřeby plynu o 15 % během jednoho měsíce nebo o 10 % ve dvou po sobě následujících měsících ve srovnání s odpovídající průměrnou spotřebou za tytéž měsíce během pěti po sobě následujících let předcházejících 1. únoru 2023, na základě údajů o spotřebě plynu a snížení poptávky obdržených od členských států podle článku 8 nařízení (EU) 2022/1369;

- c) podle údajů ze sledování prováděného ACER brání tržním tokům plynu uvnitř Unie;
- d) podle zprávy ESMA o dopadu aktivace mechanismu korekce trhu provedené ESMA a jakýchkoli pokynů ECB, které si Komise za tímto účelem vyžádala, ovlivňuje stabilitu a řádné fungování trhů s energetickými deriváty, zejména v případě, že to vede ke značnému nárůstu výzev k dodatečné úhradě nebo k výraznému snížení transakcí s deriváty TTF v Unii za jeden měsíc ve srovnání se stejným měsícem v předchozím roce nebo k významnému přesunu transakcí s deriváty TTF do obchodních systémů mimo Unii;
- e) vede k podstatným rozdílům od cen na trhu se zemním plynem na různých organizovaných trzích v celé Unii a na dalších relevantních organizovaných trzích, například v Asii nebo ve Spojených státech amerických, uvedených v „Joint Japan Korea Marker“ nebo „Henry Hub Gas Price Assessment“, které spravuje nizozemská společnost Platts Benchmarks B.V.;
- f) ovlivňuje platnost stávajících smluv na dodávky plynu, včetně dlouhodobých smluv na dodávky plynu.

3. Rozhodnutí o pozastavení se přijme bez zbytečného odkladu a vyhlásí v *Úředním věstníku Evropské unie*. Od prvního dne po vyhlášení rozhodnutí o pozastavení přestává dynamický nabídkový limit platit na dobu v uvedeném rozhodnutí stanovenou.
4. ACER, ESMA, ENTSOG a GCG jsou Komisi nápomocny při plnění úkolů podle článků 4 a 5 a tohoto článku. Zprávy ESMA podle odst. 2 písm. d) jsou vydány nejpozději 48 hodin po žádosti Komise, nebo v naléhavých případech téhož dne.
5. Při plnění svých úkolů podle článků 4 a 5 a tohoto článku může Komise konzultovat ECB k jakékoli záležitosti týkající se jejího úkolu podle čl. 127 odst. 5 Smlouvy o fungování EU s cílem přispívat k řádnému provádění opatření, která se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi a ke stabilitě finančního systému.

Článek 7
Služební tajemství

1. Na veškeré důvěrné informace obdržené, vyměněné nebo předané podle tohoto nařízení se vztahují podmínky služebního tajemství stanovené v tomto článku.
2. Služební tajemství jsou povinny zachovávat všechny osoby, které pracují nebo pracovaly pro ACER či jakýkoli orgán nebo podnik na trhu či pro fyzickou nebo právnickou osobu, na niž příslušný orgán přenesl své pravomoci, včetně auditorů a odborníků smluvně najatých příslušným orgánem.
3. Informace, na něž se vztahuje služební tajemství, nesmějí být sděleny žádné jiné osobě nebo orgánu, ledaže tak stanoví unijní či vnitrostátní právní předpisy.
4. Veškeré informace vyměněné mezi příslušnými orgány podle tohoto nařízení, které se týkají obchodních nebo provozních podmínek a jiných ekonomických či osobních záležitostí, jsou považovány za důvěrné a podléhají služebnímu tajemství s výjimkou případů, kdy příslušný orgán v okamžiku jejich sdělení uvede, že informace mohou být zpřístupněny, nebo kdy je takovéto zpřístupnění nutné pro účely soudního řízení.

Článek 8
Posouzení účinků

1. ESMA a ACER posoudí účinky mechanismu korekce trhu na finanční trhy a trhy s energií a na bezpečnost dodávek, zejména aby ověřily, zda jsou klíčové prvky mechanismu korekce trhu s ohledem na vývoj na finančních trzích a trzích s energií a v oblasti bezpečnosti dodávek stále vhodné.
2. ESMA a ACER v rámci posouzení účinků provedou především analýzu týkající se kritérií stanovených v čl. 9 odst. 2. Toto posouzení zejména ověří, zda omezení na deriváty TTF vedlo k arbitráži mezi korigovanými a nekorigovanými deriváty prováděné účastníky trhu s nepříznivým dopadem na finanční trhy nebo trhy s energií a v neprospěch spotřebitelů.
3. ESMA a ACER rovněž posoudí, zda:
 - a) vyloučení mimoburzovního obchodování z oblasti působnosti tohoto nařízení nevedlo k významnému přesunu obchodování s deriváty TTF na mimoburzovní trhy, čímž by byla ohrožena stabilita finančních trhů nebo trhů s energií,
 - b) zda mechanismus korekce trhu nevedl k výraznému snížení transakcí s deriváty TTF v rámci Unie nebo k významnému přesunu transakcí s deriváty TTF do obchodních systémů mimo Unii.

4. ESMA a ACER dále posoudí, zda je třeba přezkoumat:
 - a) prvky zohledněné pro referenční cenu,
 - b) podmínky stanovené v čl. 4 odst. 1,
 - c) dynamický nabídkový limit.
5. ESMA a ACER předloží Komisi zprávy podle odstavce 1 nejpozději 1. března 2023.
ESMA a ACER vydají předběžnou datovou zprávu o zavedení mechanismu korekce trhu do 23. ledna 2023.

Článek 9

Rozšíření mechanismu korekce trhu na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy

1. Na základě posouzení uvedeného v čl. 8 odst. 1 Komise do 31. března 2023 prováděcím aktem stanoví v souladu s odstavcem 2 tohoto článku technické podrobnosti uplatňování mechanismu korekce trhu na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy.
Tento prováděcí akt se přijme podle čl. 11 odst. 2.

Bude-li mít uplatňování mechanismu korekce trhu na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy značné negativní účinky na finanční trhy nebo trhy s plynem podle kritérií stanovených v odstavci 2 tohoto článku, Komise určité deriváty z působnosti uvedeného mechanismu výjimečně vyloučí.

2. Komise vybere technické podrobnosti uplatňování, jakož i ty deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy, které mohou být vyloučeny z působnosti mechanismu korekce trhu, zejména na základě těchto kritérií:
 - a) dostupnost informací o cenách derivátů spojených s jinými virtuálními obchodními místy;
 - b) likvidita derivátů spojených s jinými virtuálními obchodními místy;
 - c) dopad, který by rozšíření tohoto mechanismu na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy mělo na toky plynu uvnitř Unie a bezpečnost dodávek;
 - d) dopad, který by rozšíření tohoto mechanismu na deriváty spojené s jinými virtuálními obchodními místy mělo na stabilitu finančních trhů, s přihlédnutím k dopadu na možné dodatečné marže jako kolaterál.

Článek 10

Přezkum

Je-li to vhodné, může Komise navrhnout změnu tohoto nařízení za účelem zahrnutí mimoburzovních derivátů do oblasti působnosti tohoto nařízení nebo přezkoumat prvky zohledněné pro referenční cenu podle čl. 2 odst. 2, zejména co do možného přidělení různé váhy těmto prvkům, podmínky pro aktivaci mechanismu korekce trhu stanovené v čl. 4 odst. 1 písm. a) a b) a dynamický nabídkový limit. Před předložením takového návrhu Komise konzultuje ECB, ESMA, ACER, ENTSOG a GCG a ve vhodných případech další příslušné zúčastněné strany.

Článek 11

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výbor ve smyslu nařízení č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

KAPITOLA III

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 12

Vstup v platnost

1. Toto nařízení vstupuje v platnost 1. února 2023. Použije se od téhož dne po dobu jednoho roku.
2. Článek 4 se použije ode dne 15. února 2023.
3. Ustanovení čl. 8 odst. 2 se použije ode dne 1. ledna 2023.
4. Toto nařízení se nevztahuje na:
 - a) smlouvy o derivátech TTF uzavřené před 1. únorem 2023;
 - b) nákup a prodej derivátů TTF za účelem vyrovnání nebo snížení smluv o derivátech TTF uzavřených před 1. únorem 2023;

- c) nákup a prodej derivátů TTF jako součásti procesu řízení selhání ústřední clearingové protistrany, včetně obchodů registrovaných na regulovaných trzích pro účely clearingů.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V ... dne

Za Radu

předseda nebo předsedkyně
